

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 13 augustus 2009

MEDITATIE

Laat de kinderkens tot Mij komen

Deze woorden staan in verband met de geschiedenis van ouders, die hun kinderen tot de Heere Jezus brachten. Waarschijnlijk moeten we hier denken aan zuigelingen. De kinderkens worden immers gebracht of gedragen.

Van degenen die dit deden weten we verder niets. Slechts een ding wordt ons van hen medegedeeld, namelijk het doel dat zij voor ogen hebben. 'Zij brachten kinderkens tot Hem, opdat Hij ze aanraken zou'. De kanttekening zegt daarvan: 'd.i. met oplegging der handen zegenen, gelijk Hij gedaan heeft'. Zij gevoelden de noodzaak dat hun kinderen door Jezus moesten worden aangeraakt. Ouders, gevoelen wij die noodzaak ook? Wie zal een reine geven uit een onreine? Alleen Zijn zegenende handen kunnen onze kinderen verlossen van de ongezonde zondekwaal.

Opmerkelijk is de reactie van de discipelen. 'En de discipelen bestrafden degenen, die ze tot Hem brachten'. Ongetwijfeld zullen zij dit met de beste bedoelingen hebben gedaan. Misschien waren ze bevreesd

En verhindert ze niet

Markus 10 : 14

dat de kinderkens de Meester in Zijn onderwijs zouden storen. 'Maar Jezus, dat ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen: Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet'. Zelfs na ontvangen genade kunnen we dus nog een verhindering voor onze kinderen zijn.

We zijn een verhindering voor de kinderen als we geen oog hebben voor hun onsterfelijke ziel. Als alleen het lichamelijke en tijdelijke weegt in de opvoeding en zij niets merken van de dingen der eeuwigheid. Gevoelen wij de noodzaak dat onze kinderen in dit leven door Hem worden aangeraakt? Wat heeft de godvruchtige Job daar veel werkzaamheden mee gehad. 'Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond, en hen heiligde en des morgens vroeg op-

stond, en brandofferden offerde naar hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen'. We zijn een verhindering voor onze kinderen als we te goed over hen denken. Als we bevreesd zijn om hen te vermanen. De godvrezende Eli is op die wijze een verhindering geweest voor Hofni en Pinehas. De Heere sprak tot Samuël: 'Want Ik heb hem te kennen gegeven, dat Ik zijn huis rechten zal tot in eeuwigheid, om der ongerechtigheids wil, die hij geweten heeft; want als zijn zonen zich hebben vervloekt gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien'. Zo zijn we nog een verhindering als we het kwaad van onze kinderen niet willen zien.

We zijn een verhindering voor onze kinderen als we in godsdienstige zin een verkeerd beeld van onze kinderen hebben. Als we denken dat zij door te leven op de erve van het genadeverbond, ook deel hebben aan de weldaden van het verbond. Christus sprak tot de Joden, die zich erop beroemden Abrahams zaad te zijn: 'Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven; want geen waarheid is in hem'. Laten we niet denken dat zij aan helpende genade genoeg zouden hebben.

We zijn een verhindering voor onze kinderen als de geestelijke zaken voor ons zelf geen betekenis hebben. Als onze godsdienst niet meer is dan vorm en buitenkant of wij slechts een schijn van godzaligheid hebben. Kinderen zien zo scherp. Hoeveel jongeren hebben de kerk de rug toegekeerd, omdat zij van hun kinderjaren af zagen dat de godsdienst van de ouders niet meer was dan een lege vorm. Al blijven de kinderen zelf verantwoordelijk en geeft dit nog geen vrijbrief om met de dienst des Heeren te breken, wat zijn dan ook de ouders een verhindering geweest.

Ten diepste zijn we altijd een ver-

Inhoud

- 1 Meditatie: Laat de kinderkens tot Mij komen
- 2 Bijbelstudie: Psalm 139 (9)
- 3 Studenten spreken emeriti: ds. Chr. van der Poel (4)
- 5 Vakantie houden, maar hoe?
- 6 Drinkgedrag, hard gelach!?
- 8 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 10 Kerkdiensten

87e jaargang

Nr. 45

hinderling voor onze kinderen. Dat beseffen we pas als we leren dat we ook altijd een verandering voor onszelf zijn. Gods kinderen leren door de ontdekking des Geestes dat zij geen goede vader en geen goede moeder voor hun kinderen kunnen zijn. Zoals de Heere hier de discipelen moet vermanen, hebben zij ook telkens een terechtwijzing nodig. De Heere neemt uit deze gebeurtenis een duidelijke les. 'Zo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeke, die zal het geenszins ingaan'. Een afhankelijk kindeke moeten we gemaakt worden. Die zichzelf zo leert kennen gaat pas beseffen wat ook de

kinderen nodig hebben. Als het aan de discipelen gelegen had waren deze kinderkens zonder zegen weer weggedragen. Toch lezen we hier: 'En Hij omving ze met Zijn armen, en de handen op hen gelegd hebbende, zegende Hij dezelve'. Het genadewerk van de Middelaar is niet afhankelijk van mensen. Hij laat zich daarin ook door de discipelen niet hinderen. Gods welbehagen zal door Zijn handen gelukkiglijk voortgaan. Zullen wij eenmaal met Hem kunnen zeggen: 'Ziet, ik en de kinderen, die mij de HEERE gegeven heeft'?

Nunspeet,

ds. A. Schot

BIJBELSTUDIE

9

Psalm 139

Psalm 139:7-12

Heere, is er een plaats waar Gij niet alles van mij weet, waar Gij niet zijt door Uw Geest? Zou ik mij kunnen onttrekken aan Uw aangezicht, zodat Uw ogen mij niet zien?

Zou ik opvaren naar de hoogste hoogten, Gij zijt in de hemel. Zou ik mij een weg banen naar de diepste diepten, zie, Gij zijt eveneens in de hel!

O alwetende God, Gij zijt overal, vervullend hemel, hel en aarde. Waar ik ook heenga, Gij zijt er. Al zou ik vleugels nemen als de brede lichtstralen van de opgaande zon en op eenmaal van de ene verte naar de andere gaan; al zou ik wonen in het onbereikbare land aan het uiterste der zee, zodat niemand van mij weet – Gij zijt daar. Ja, aldaar zou Uw hand mij regeren,

aldaar zou de majesteit van Uw rechterhand de vluchteling arresteren. Waar zou ik heengaan voor Uw Geest, heenvlieden voor Uw aangezicht? Kan ik van U afgaan, terwijl ik alleen kan gaan waar Gij zijt? Zal ik naar U toegegaan, terwijl Gij zijt waar ik ben? Zal er een plaats zijn waar Gij mij niet doorgrondt en kent, waar ik mij verbergen kan voor U? Zal ik zeggen: De duisternis zal mij zeker bedekken voor God? O God, eer die woorden op mijn tong waren, Gij zoudt van verre de dwaasheid van mijn gedachte verstaan. Zou in mijn ogen de nacht mij opslokken, Uw ogen zien de nacht als een licht om mij. Zou de duisternis mij voor U verduisteren zodat U mij niet zou kunnen vinden? Evenwel, de duisternis verlicht mij voor U!

Gij schiep het licht uit de duisternis en maakte scheiding tussen licht en duisternis. Het licht noemde Gij dag en de duisternis noemde Gij nacht. Maar de duisterste duisternis is voor U een lichtend licht, de donkerste nacht zo helder als de helderste dag. Gij alwetende en overaltegenwoordige God! O mijn God!

Onmededeelbare eigenschappen

De *onmededeelbare* eigenschappen van God, zijn eigenschappen die mensen niet hebben; ook niet een beetje; zelfs geen zweem van enige verre gelijkheid. De *eeuwige* God is van eeuwigheid tót eeuwigheid. Hij schiep de tijd maar bleef onafhankelijk van de tijd. Eén dag is bij Hem als

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

duizend jaren, en duizend jaren als één dag (2 Petrus 3:8; Psalm 90:4).

Voor de mens heeft de Heere de tijd geordend in dagen, maanden, jaren en (door de zevende dag te heiligen) in weken. In de tijd is er steeds een heden dat terstond verleden wordt. In de eeuwigheid is er een eeuwig heden dat nooit voorbijgaat. De mens wordt geboren op Gods tijd en gaat door de tijd naar de eeuwigheid. Hij is niet van eeuwigheid, wel tot in eeuwigheid. Hoedanig zal de mens eeuwig zijn? In de genadetijd is er een smalle weg en een brede weg. O mens, vanwaar komt gij en waar gaat gij heen? Tot het leven of tot het verderf? O God, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God! 'Gij doet den mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij mensenkinderen. Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid naar dat Gij te vrezen zijt? Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.'

Onafhankelijkheid is een andere onmededeelbare eigenschap van God. Hij *is* van Zichzelf, maar alle dingen zijn uit Hem. Hij bestaat van Zichzelf, maar onderhoudt en regeert al wat bestaat. Hij is de El-Schaddaï, de algenoegzame Almachtige, Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil en met de inwoners der wereld doet al wat Hem behaagt. Is er één die zich zonder Hem kan roeren of bewegen? Of iemand die Zijn hand kan afslaan of tot Hem zeggen: Wat doet Gij? (Daniel 4:35)? Ook wordt Hij van mensenheden niet gediend als iets behoevende, alzo Hij Zelf allen het leven, en de adem, en alle dingen geeft (Handelingen 17:25).

Volkomen afhankelijk is de mens van zijn onafhankelijke Maker, de sterfelijke mens van de eeuwige God, de doodschuldige mens van zijn lankmoedige Rechter. De sterkste is enkel ijdelheid, de grootste nietig stof. Maar wie zegt: Ik weet, dat al wat God doet dat zal in eeuwigheid zijn; er is niet toe te doen, noch is er af te doen? Wie belijdt: Gij onderhoudt mens en beest? Bij wie is de bede: Geef ons heden ons dagelijks brood, en vergeef ons onze schulden?

Wij wilden als God zijn, maar zijn een

Van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij de God van volkomen zaligheid van al de Zijnen

slaaf van de duivel geworden. Wij wilden onafhankelijk zijn en werden enkel zonde. Onzegbaar hoogmoedig is ons hart, dat zich aldoor verheft tegen Hem, Die alles doet tot eer van Zijn Naam – Zichzelf verheerlijkt als Hij waarachtige bekering schenkt.

De God des verbonds is onafhankelijk in het bekeren van een mens. Hij wordt door niemand bewogen of belet. Volmaakt soeverein zet Hij Zijn onwederstandelijke genadehand op een mens en formeert uit verdorven leem Zichzelf een vat ter ere. Is dat u wel eens tot een hartverbrekend wonder geworden? Want: verdorven leem, onwillig leem, tegenwerkend leem... 'Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in de Heere' (1 Korinthe 2:31).

De waarachtig bekering van de mens bestaat in de afsterving van de oude mens en in de opstanding van de nieuwe mens. De oude mens wil onafhankelijk zijn van God en is een vijand van genade. De nieuwe mens is geheel afhankelijk van God en een roeper om genade. Deze twee staan tegenover elkaar als water en vuur. In de weg van waarachtige bekering zal de oude mens afsterven en de nieuwe mens opstaan. De nieuwe mens zegt amen op hetzelfde woord dat de oude mens verre van zich werpt: Zonder Mij kunt gij niets doen. De oude mens vergaat onder hetzelfde woord dat de nieuwe mens tot zaligheid is: Ik vermag alle dingen door Christus die mij kracht geeft.

En als de eeuwige, onafhankelijke Verbonds-God nu eens niet *onveranderlijk* zou zijn? Maar nu staat er geschreven: 'Want Ik de HEERE, word niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd' (Maleachi 3:6).

Al Gods deugden zijn volmaaktheden en al Zijn deugden zijn in Hem *één* – *één* oneindige, volzalige volmaaktheid Ja, God *is* Zijn eigenschappen. *Hijzelf* is in Christus vóór Zijn gunstgenoten. Dit welbehagen is nooit begonnen, is onveranderlijk en zal in eeuwigheid niet verminderen of ophouden. Van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij de God van volkomen zaligheid van al de Zijnen. Als dit gesmaakt mag worden, wordt met een verbroken hart gestmeld: Daarom ben ik niet verteerd.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

STUDENTEN SPREKEN EMERITI

4

'Een leven dichtbij de Heere is het beste leven dat er is'

'Die de bruid heeft, is de Bruidegom, maar de vriend des Bruidegoms, die staat en Hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des Bruidegoms. Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld geworden. Hij moet wassen, maar ik minder worden.'

Met deze woorden uit Johannes 3:29

en 30 deed ds. Chr. van der Poel op 2 september 1965 intrede als dienaar van het Goddelijke Woord te Yerseke. Tijdens de middagdienst had zijn leermeester ds. L. Rijksen de 33-jarige kandidaat ingeleid tot het dienstwerk onder het Zeeuwse vissersvolk.

Zijn eerste gemeente zou tevens zijn enige gemeente blijven. 'Toen ik die

STUDENTEN SPREKEN EMERITI

In deze rubriek gaan studenten van de Theologische School in gesprek met de emeritus predikanten van onze gemeenten.

Deze maand: ds. Chr. van der Poel

allereerste zondag drie keer in de gemeente was voorgegaan, zei ik tegen m'n vrouw: Nu weet ik niets meer, 'k heb geloof ik alles wel gezegd'. Op dat moment kon hij niet vermoeden dat zijn ambtsperiode in het Zuid-Bevelandse dorp zo'n 36 jaar zou duren. Een hechte band ontstond er tussen ds. Van der Poel en Yerseke. 'En die is er gebleven, alle jaren door.' Soms gaat de emerituspredikant tijdens de avonddienst op een leesdienstzondag nog voor in z'n geliefde gemeente. 'Je bent in de week ervoor bezig met het onderzoek van het Woord. Bij alle beperkingen die ik ervaar, geeft het vreugde als de mogelijkheid er is om dit nog te doen.'

Rotterdam

Van der Poel groeide op in Rotterdam-Zuid. In die jaren werd de grote stadsgemeente aan het Mijnsheerplein gediend door de predikanten Lamain, De Blois en Van Dam. Eerstgenoemde bediende het sacrament van de Heilige Doop aan hem. De prediking in de gemeente werd door de Heere aan het hart van de jonge Van der Poel gezegend. 'Toen ik zestien jaar oud was, werd de Heere me te sterk. Dat was door middel van een preek over de ellendestaat van de mens. De Heere zette me erbuiten en leerde me dat eigenen. Ik werd zondaar voor God. Na een tijd in de gevoelige genade geleefd te hebben, behaagde het de Heere me een oog te doen slaan buiten mezelf op een Ander'.

Theologische School

Van der Poel diende de Rotterdamse gemeente achtereenvolgens als diaken en vervolgens als ouderling. Deze ambten bekleedde hij niet lang. Reeds in 1961 werd hij toegelaten tot de studie aan de Theologische School. Zijn predikant, ds. Van Dam - in die tijd secretaris van het curatorium - voegde hem toe: 'Chris, jij bent blij, maar ik ben nog blijer.' Student Van der Poel kreeg er twee studiegenoten bij: A. Hoogerland en G.J. van den Noort. Student P. Honkoop volgde een jaar later. Deze volgde de lessen met zijn medestudenten uit het tweede jaar in verband met een eerder behaalde academische graad. Met de broeders studenten was er een goede band. Dat gold ook voor de docenten. 'Ds. L. Rijksen was voor ons een vriendelijke vader en ds. De Gier een vaderlijke vriend. Ook de lessen van de Rotterdamse ouderling Van Bochove werden zeer gewaardeerd'.

Over de eerste proefpreken voor de docenten: 'Die eerste keer ging het voor m'n gevoel niet. Moedeloos dacht ik: 'k Houd er maar mee op. De tweede keer verliep anders. De Heere hielp door'.

De eerste zondag dat student Van der Poel voor mocht gaan in de gemeenten, kan hij zich nog goed herinneren. 'Dat was in Bodegraven. Het eerste beroep dat ik in 1965 kreeg, kwam ook van die gemeente'.

Beroepen

De weg des Heeren leidde echter naar Yerseke. 'Tijdens een dankdagdienst in de studententijd bond de Heere deze gemeente reeds op mijn hart. Toen de beroepen kwamen, was het m'n uitzien of de Heere wilde bevestigen dat het niet van mezelf was, maar dat ik Zijn weg in Zijn gunst mocht gaan. Daarin wilde de Heere onderwijs geven. Later heb ik mogen horen dat verschillende kinderen Gods in de gemeente wederkerig werkzaam

'Aan mijn kant was en is er altijd gebrek en tekort. Wat ik altijd begeerd heb is om te preken zoals God het in Zijn Woord zegt. Schriftuurlijk-bevindelijk.'

waren met het uitgebrachte beroep en mochten geloven dat Yerseke opnieuw een predikant zou ontvangen. Je mag zoiets dan later als een bevestiging van 's Heeren werk ervaren.'

In de loop van de jaren gingen er vele beroepsbrieven richting de Yersekse pastorie. Nooit gaf de Heere echter een duidelijke aanwijzing om weg te gaan. 'Soms waren er beroepen die me wel wat deden. Vooral als er meerdere beroepen tegelijk werden uitgebracht, werd ik innerlijk onrustig. Maar zodra ik bedankt had, was ik blij dat het weer van me af lag'.

Kinderen Gods

Vele jaren mocht ds. Van der Poel de kring van de gemeenten dienen. Veel is er in de loop van de tijd veranderd. Niet alles ten goede. 'Er waren zeker in de begintijd veel kinderen Gods. Onder meer met de bekende Thona Butijn-Melis -de vrouw van ouderling Butijn- hadden we goede contacten. Zij hielp ook wel in ons gezin, bijvoor-

beeld na de geboorte van onze kinderen. Thona had veel van God geleerd. Een voorrecht als Gods volk zekerheid mag ontvangen over hun aandeel aan Christus. Ik zeg niet dat dat niet meer gevonden wordt. Maar de verschraling en vervlakking veront-rust wel. Er is zoveel gelijkvormigheid aan de wereld. Ook op het erf van de kerk kan er zoveel mee door. Verder baart de godsdienst die ten diepste niet uit God is me zorgen. Het gaat om de doorleefde kennis van God en Goddelijke zaken die alleen geleerd wordt op de school van de Heilige Geest. Maar ondanks alles gaat de Heere door. Het ligt alles vast in Zijn hand. En daarom gaat het toch nooit verkeerd'.

Prediking

Wat de prediking betreft: 'Aan mijn kant was en is er altijd gebrek en tekort. Wat ik altijd begeerd heb is om te preken zoals God het in Zijn Woord zegt. Schriftuurlijk-bevindelijk. En dat gaf weerklank. Op de preekstoel lagen vaak de beste momenten'.

Naast de vele preken die in de loop van de jaren werden uitgegeven, zag ook een catechismusverklaring "De Heidelberger" van zijn hand het licht. 'Na lang aandringen heb ik met veel schroom ingestemd met de verschijning ervan'. Inmiddels wordt de verklaring van het oude troostboek in verschillende vacante gemeenten gelezen.

Naast de prediking vroeg het werk in de consulentgemeenten heel wat aandacht. In de beginjaren catechiseerde de dominee -naast zijn eigen gemeente- in (Kapelle-)Biezeling en Kruiningen. Daarbij kwamen de jaarlijks terugkerende bid- en dankdagen in het Zeeuwse gewest. In sommige gemeenten bleef het voorgaan van ds. Van der Poel tijdens die dagen een jarenlange traditie.

Ook het pastoraat in een grote gemeente vergt veel tijd. 'Echtscheidingen behoren tot de meest verdriegtige zaken. Vaak word je er pas aan het eind nog bijgehaald. En helaas valt er dan dikwijls niets meer aan te doen'.

Curatorium

De emerituspredikant was in velerlei opzicht actief in het kerkelijke leven. Zo was hij onder meer voorzitter van het Deputaatschap voor Evangelisatie in Nederland en België. Ook had hij jarenlang zitting in het Curatorium van de Theologische School. Vele keren maakte hij de attestdagen mee. Over dit voor mensen onmogelijke

werk: 'Bij deze vergaderingen voor de toelating op de Theologische School probeerden we altijd te luisteren of het werk Gods er in doorklonk. Als de Heere hier getuigenis van gaf, was het niet moeilijk om aan te nemen.'

Welbehagen

Voor de studenten heeft de oude predikant een goede raad: 'Een leven dichtbij de Heere is het beste leven dat er is. Al het andere is ten diepste niets. Christus heeft eens gezegd: 'Vrees niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven'. Daar waren de discipelen op dat moment niet vatbaar voor. Ze kenden Jezus nog niet in Zijn lijden en sterven. Maar Hij heeft -ondanks hen- het welbehagen des Vaders verheerlijkt en de prijs voor hen betaald. Daarom ligt de toekomst van Gods volk vast in Zijn handen. En Zijn Naam zal worden voortgeplant van geslacht tot geslacht. Zien op omstandigheden en op al het menselijke kan moedeloos maken. Maar ziende Wie de Heere is en blijft, is er altijd toekomst'.

Stil

Het is stil geworden rondom ds. Van der Poel. 'Van de studenten die tegelijk met mij werden aangenomen, is niemand meer in leven'. Het overlijden van zijn geliefde vrouw in januari 2008 betekende een zeer zware slag voor de predikant: 'Hoewel de kinderen en kleinkinderen me met heel veel liefde en zorg omringen, blijft het gemis pijnlijk en groot. Ik mis m'n vrouw ontzettend. Ze was me altijd tot grote steun. Nu je het zelf meemaakt, weet je pas wat het inhield voor al die anderen die je bij een geopend graf toesprak'.

En wat het persoonlijk zielenleven aangaat: 'Aan onze kant is geen enkele waardigheid en verdienste. Het grootste zal zijn als we eenmaal boven mogen komen. Vaak is het gemis groter dan het bezit. Het is een voorrecht als de Heere bij tijden iets van Zijn gunst doet ervaren. En dat is alleen genade. Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen.'

Kapelle, S. Maljaars
Hardinxveld-Giessendam,
R.A.M. Visser

dat ze zo aan vakantie toe zijn, maar het is wel zinvol om een keer per jaar een grote pauze te nemen. Anders is het gevaar reëel van uitputting, overspannenheid, burn out en wat dies meer zij. Een verblijf buitenshuis, hetzij ver weg of dichterbij, draagt bij aan het doorbreken van het dagelijkse ritme. De verplichtingen van het werk zijn voor een paar weken weggevallen en als gezin heeft men meer tijd voor elkaar. Dat is zeker positief. Het is verkeerd wanneer mensen zo opgaan in hun werk, dat ze er ook in vakantietijd geen afstand van kunnen nemen. 'Zijn leven was werken', zo stond er eens op een grafsteen. Het is droevig als dat alles is wat van ons gezegd kan worden. Maar zitten we op het goede spoor wanneer we onze vakantie (of onze vakanties) als het absolute hoogtepunt van het jaar beschouwen? Als reizen, uitgaan en niets doen ons ideaal lijken te zijn? Dat getuigt immers van een onbijbelse, hedonistische levensinstelling. Daarvoor is het werk toch een veel te belangrijke opdracht in het menselijke leven. Juist nu de werkloosheid weer oploopt, is het goed dat we de waarde van ons werk ten volle beseffen. Niet alleen als middel om te voorzien in ons levensonderhoud en dat van ons gezin, maar ook de waarde van het werk als levensroeping.

Verder weg

Met de groei van de welvaart zijn ook voor onze mensen de vakantiebestemmingen steeds verder weg komen te liggen. Beperkte de vakantiehorizon zich vroeger veelal tot de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug of de Zeeuwse kust (daar kon je zondags ook goed naar de kerk), thans zoeken niet weinigen het zelfs buiten de grenzen van Europa.

Er is over de grens, en zeker als je wat verder weggaat, inderdaad veel te zien en veel te beleven. Een landenschap dat volstrekt anders is dan het onze, een klimaat dat meer zonneschijn biedt dan de Hollandse zomers meestal opleveren. Een rust en leegte die je in ons dichtbevolkte land vrijwel nergens meer aantreft. Je vindt daar mensen met geheel andere levensgewoonten. Mensen die je wellicht niet graag als je burens zou willen zien, maar waarvan het reuze interessant is om die tijdens de vakantie te ontmoeten.

Als je wilt, kun je allerlei historische gebouwen en gedenkplaatsen bezichtigen. Van het Colosseum in

Vakantie houden, maar hoe?

Vakanties zijn tegenwoordig een belangrijk maatschappelijk verschijnsel. In de zomermaanden liggen allerlei activiteiten stil of verlopen in een lager tempo. Het filepatroon op de wegen is anders dan normaal. Ook in de kerk is de invloed van de vakanties merkbaar. In veel kerken is het kerkbezoek belangrijk minder. Elders puilt de kerk uit en moeten er soms extra diensten belegd worden.

Twee of drie generaties terug was dat heel anders. Toen was, althans op het platteland, de zomer een periode van topdrukte. De oogst moest worden binnen gehaald. Het werd ook niet als een probleem gezien om midden in de zomer verkiezingen te houden voor de Tweede Kamer. Vrijwel iedereen was toch thuis.

De grote plaats die de vakanties nu in ons levenspatroon innemen, is duidelijk een gevolg van de welvaart. Een

flink aantal vrije dagen behoort tot de normale arbeidsvoorwaarden en de meeste mensen hebben geld om uit te gaan. Verre reizen en meer dan een vakantie per jaar, zijn niet meer voorbehouden aan de rijken.

Werkdruk en levenstempo

De grotere vraag naar vakanties heeft ook te maken met de toegenomen intensiteit van ons levenspatroon. In lichamelijk opzicht is het werk niet zwaarder geworden. Integendeel, door mechanisering en automatisering is het zware en vaak ook slopende werk weggevallen dat onze grootouders veelal moesten verrichten. Dat geldt ook voor het huishouden. Tegelijkertijd is er sprake van een vergroting van de werkdruk en een versnelling van het levenstempo, waardoor de stress oploopt.

In tal van gevallen mag het dan overdreven zijn, wanneer mensen roepen

Rome tot de invasiestranden in Normandië, van de piramiden in Egypte tot het Vrijheidsbeeld in New York. Ook op kerkhistorisch gebied zijn allerlei interessante plaatsen te bezoeken. Weliswaar is er in Heidelberg weinig meer dat herinnert aan de Heidelbergse catechismus, maar in Wittenberg is er des te meer dat de herinnering aan Luther levend houdt. Het internationale toerisme schept op grote schaal werkgelegenheid in arme landen en streken waar veel mensen grote moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Dat is zeker een positief gegeven. Maar evenzeer geldt dat het massale toerisme vaak leidt tot morele ontwrichting en verloedering. Zelfs als men schrijvende wantoestanden van kinder-

Hoe brengen we alleen of als gezin ver van huis de zondag door?

prostitutie, waardoor een land als Thailand berucht geworden is, buiten beschouwing laat, is er nog veel negatiefs te signaleren. Toeristen, veel jongeren maar ook ouderen, die veelal schaamteloos gekleed, zich te buiten gaan aan drank en op zoek zijn naar seks en goedkoop vermaak. Geen wonder dat dat vaak ergernis oproept bij de plaatselijke bevolking, of die nu moslim is of niet.

Daarmee vergeleken zal het met onze mensen in de vakantietijd wel meevallen. Laten we dat hopen. Toch moet ook van kerkmensen gezegd worden dat ze in hun vakantie gemakkelijk de normen en regels wat verleggen. Dat geldt voor kleding en zondagsbesteding, om niet meer te noemen. In de vakantie zijn de omstandigheden nu eenmaal anders dan thuis, is dan het argument. Bovendien ontbreekt veelal de remmende werking van de sociale controle. Maar de betekenis van het vierde gebod, om daar maar bij te blijven, is tijdens de vakantieperiode niet opgeschort. Die houdt ook niet op bij de grenzen van Nederland.

Geestelijk voedsel

Hoe brengen we alleen of als gezin ver van huis de zondag door? Als we niet naar de kerk kunnen, zou het vanzelfsprekend moeten zijn dat we twee-

maal een preek lezen of beluisteren. Als je de taal van het land enigszins machtig bent, kun je een plaatselijke kerk bezoeken. Je krijgt daardoor een beeld van het kerkelijk leven ter plaatse, maar het geestelijk voedsel dat wordt aangereikt valt meestal erg tegen. Ook buiten ons land is er vaak sprake van een oppervlakkig en wereldgelijkvormig christendom. In gebieden waar veel Nederlanders met vakantie heen gaan, worden sinds jaar en dag Nederlandstalige vakantiekerkdiensten georganiseerd. Die voorzien ongetwijfeld in een behoefte. Er verblijven zeker in het hoogseizoen grote groepen Nederlanders uit de gereformeerde gezindte in het buitenland. Je hoort daar wel eens lyrische verhalen over. Mensen vinden het fijn om zulke diensten mee te maken, waarbij de kerkmuren wegvallen! Die reactie is wel te plaatsen. We moeten daarbij niet vergeten dat sommige kerkmuren er niet voor niets zijn. Die hebben wel degelijk een scheidende functie. Het is niet alles Schriftuurlijk wat zich Bijbelgetrouw noemt en niet alles gereformeerd wat met die naam wordt aangeduid. Een prediking waar men zich in Nederland met zijn kinderen niet onder zou willen zetten, wordt niet aanvaardbaar als we pakweg duizend kilometer verder zijn.

De grote omvang van het toerisme heeft duidelijk te maken met ons hoge welvaartspeil. Door de recessie zijn de boekingen over de hele linie wel teruggelopen, maar vakantie geldt voor velen als een primaire levensbehoefte. Toch is er reden om kritisch te kijken naar ons vakantiebudget. Niet voor niets stelde het deputaatschap voor evangelisatie in zijn advertenties ons de vraag 'Hoe ziet uw vakantiebegroting eruit?' Hoe verhouden onze vakantieuitgaven zich tot onze giften voor evangelisatie en andere kerkelijke en charitatieve doelen? Voor jong en oud is het goed om daar over na te denken.

Ten slotte geldt dat we van een vakantie ook te veel kunnen verwachten. Juist wanneer men in de vakantie als echtpaar of gezin meer dan anders op elkaar is aangewezen, kunnen allerlei reeds aanwezige spanningen tot uiting komen. Ook wat dat betreft kunnen vakanties in een drama eindigen. Bovenal zullen we moeten bedenken dat de ware rust hier op aarde niet gevonden wordt. Die is alleen weggelegd voor hen die vermoed zijn van de zonde en de ware Rustaanbrenger Jezus Christus tot hun deel hebben.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Drinkgedrag, hard gelach!?

'Wat hebben jullie geleerd van de voorlichting? Wist je alles al, of heeft het je aan het denken gezet?' Ik spreek met Hanke, Janine en Marthijn uit klas twee over de lessen die Stichting Voorkom op onze school heeft gegeven.

'Ik ben best geschrokken. Het is toch te gek dat iemand drie dagen niets eet, alleen maar drinkt en voor 100 euro de hele week dronken is. Het meest schokkend vond ik dat die man zich helemaal opsloot, de deur zelfs op slot deed en zich totaal zat dronk. Helemaal afgesloten, totaal geïsoleerd. Wat mij bij blijft, is dat alle relaties stuk gaan. Terwijl drinken ook vaak een gevolg is van problemen

thuis, gepest worden of het navolgen van de ouders zelf.'

Alle drie vinden ze het heel goed dat de school op deze leeftijd aandacht schenkt aan alcoholgebruik. 'Als je ziet wat de gevolgen zijn, schrikt dat je best af. Dan is het goed om er thuis met je ouders over te praten. Want het begint vaak op een feestje. Uit stoerigheid!'

Dragvlak verbreden.

Boeiende discussie op 3 juni in het Stadhuis van Amersfoort. Met vertegenwoordigers van scholen, de wethouder van Zorg en Volksgezondheid en mensen van STAP (Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid) spreken we over alcoholgebruik bij jongeren.

Amersfoort is de derde gemeente van Nederland die ruim aandacht besteedt aan het promoten van alcoholvrije scholen. Frappant, dat op diezelfde dag ook het RD schrijft over deze problematiek. "Problematiek", zo mogen we het wel noemen. De Tweede Kamer wil onderzoek doen naar de plaatsen waar jongelui zo veel drinken, dat ze met alcoholvergiftiging in het ziekenhuis belanden. Dit zogenaamde coma drinken gebeurt zowel thuis als in een kroeg of keet. Heel goed, dat op veel plaatsten men de handen ineenslaat, om te werken aan verbetering van dit maatschappelijk probleem. De omgeving van jongeren moet zo alcoholvrij mogelijk worden. Vandaar dat in dit gesprek naast landelijke organisaties, ouders, sportclubs, supermarkten en scholen betrokken zijn.

En het is wel nodig, zo blijkt uit de cijfers: in 2007 zijn 297 jonge comadrinkers in het ziekenhuis opgenomen, in 2008 zijn dat er 337. De gemiddelde leeftijd van deze kinderen is 15 jaar. Voordat deze jongeren naar een schoolfeest, keet of kroeg gaan, drinken ze zich thuis flink in, waardoor ze vaak half dronken aankomen. Dit gebeurt bij een van de vrienden thuis, op straat of op de hangplek.

Uit Europese cijfers blijkt dat Nederlandse jongeren in heel Europa het hoogste percentage alcohol drinken. Vanwaar toch deze grote "voorsprong" op dit terrein? Dit heeft onmiskenbaar te maken met de introductie van breezers (zoete mixdrankjes) en het gemakkelijk verkrijgen van alcohol in de supermarkten. Verder zijn Nederlandse jongeren erg ruimdenkend en "zien ze later wel" hoe het met hun gezondheid gaat, zo blijkt uit een antwoord in de raadzaal van Amersfoort.

Regels stellen

Het valt op in de bespreking van dit onderwerp dat het hoogst noodzakelijk is regels te stellen en die te handhaven. Regels geven grenzen aan. 'Jongeren vinden het wel prettig dat er duidelijke grenzen worden gesteld. Dan hoeven zij deze keuze zelf niet meer te maken en hebben ze minder last van groepsdruk'.

Eenzelfde geluid hoor ik van een schoolleider uit Delft. De man vertelt hoe het er op schoolfeesten aan toe ging, voordat zij hier beleid op maakten. De inventiviteit van jongeren is groot om toch alcohol op een schoolfeest te kunnen nuttigen. Hij ontdekte enkele flessen in de stortbak van

een toilet. Die bleven lekker koel.... Ook haalde een jongen, geholpen door een vriend die beneden in de tuin stond, met een touw een tweekant flessen omhoog vanaf de derde etage. 'Tijdens een excursie naar Hongarije hadden twee jongens zich lam gedronken', zo zei hij. Ze zijn enkele dagen opgesloten, totdat ze door de ouders zijn opgehaald. Als je sommige meisjes na een weekend vroeg wat ze zaterdag en zondag gedaan hadden, wisten ze hier niets meer van. Geheugenverlies, black-outs door overmatig gebruik van alcohol.

De eerste stap die de school in Delft in de goede richting heeft gezet, is het stellen van duidelijke regels. Deze regels moeten in het beleid worden omschreven en duidelijk worden uitgedragen naar leerlingen en ouders. Het gaat dan om controle en sancties. Zo gebruikt deze school ook alcoholtesters om bij binnenkomst de jongelui te controleren op alcoholgebruik. Ik heb tijdens de bijeenkomst de

Het is voor ieder duidelijk dat overmatig gebruik van alcohol schadelijk is. Vooral bij jonge mensen in de groei.

vraag gesteld: 'Is het drankprobleem een welvaartsprobleem of een gezagsprobleem?' Uit de discussie die volgt blijkt wel dat het hoofdzakelijk een gezagsprobleem is. Men is op alle fronten te tolerant. Ouders hebben vaak moeite om gestelde regels te handhaven. Zij willen steun van overheid en school als het gaat om het beperken van drankgebruik bij hun kinderen.

Is de norm "geen alcohol onder de 16 jaar", dan is dat een bevestiging voor ouders om deze norm ook thuis na te streven. Te lang zijn ouders onderhandelend bezig geweest, waardoor jongeren teveel ruimte hebben gekregen en genomen. Daardoor is ten diepste verwaarlozing opgetreden.

Schadelijkheid

Het is voor ieder duidelijk dat overmatig gebruik van alcohol schadelijk is. Vooral bij jonge mensen in de groei. Maar wat zijn bij jongeren dan de meest opvallende verschijnselen? Beschadiging van de hersenontwikkeling springt er als eerste uit. Herse-

nen ontwikkelen zich gemiddeld tot het 24ste jaar. Alcohol verstoort het proces van verbindingen tussen zenuwcellen. Dit kan van grote invloed zijn op het karakter en gedrag van het kind.

Verder is er de kans op verslaving. Maar vergeet ook alle risico's niet, bij het gebruik van een overdosis. Jongeren kunnen zich op school en op het werk minder goed concentreren. Prestaties blijven achter. En wat te denken van ongelukken in het verkeer en alle agressie rondom de uitgaansgelegenheden. Tenslotte noem ik nog het risico van alcoholvergiftiging, waardoor het zenuwstelsel verdoofd raakt, bewusteloosheid optreedt, ja men zelfs in coma kan raken.

Noachs dronkenschap

Naar haat, nijd en moord hoeven we in het begin van de Bijbel niet lang te zoeken. Na de zondeval leeft de mens zich al snel uit. Zo is er ook al in het boek Genesis een verdrietig voorbeeld van drankmisbruik te vinden. Wat trekt de zonde toch, vanaf het begin uit het paradijs, een diep spoor. Noach begaat een erge zonde. De man aan wie zoveel gunsten zijn bewezen. Niet omgekomen in de vloed. Een man met genade. Een kind van God. Hij wijdt zich aan de landbouw, plant een wijngaard om hiervan wijn te maken. Noach bedrinkt zich en zondigt tegen zijn Schepper en Heere. We zien hier dat met de zondvloed de zonde niet is weggespoeld. Ik heb eens gelezen dat Noach de bedwelmende werking van de wijn niet kende en daarom zonder opzet dronken is geworden. Dit is echter niet het geval. Noachs drinken gaat van kwaad tot erger. Zijn dronkenschap leidt tot schaamteloosheid. Hij ontbloot zich in zijn tent en slaapt zijn roes uit.

We kennen de vervolgeschiedenis. Zonen die heel verschillend reageren en op hun eigen wijze omgaan met hun vader. Wat is in deze het verschil tussen liefdevol en liefdeloos toch groot. Terugkijkend moeten we zeggen, deze man Gods leefde niet in de zonde, maar viel erin. En voor ons geldt: 'Wie meent te staan, ziet toe dat hij niet valle'. Erg als het ons een lust wordt om door alcohol in ons "bewust-zijn" bedwemd te worden.

Op onze hoede

We zien dat het alcoholprobleem vanuit het verleden dus zeker niet alleen een jongerenprobleem is.

Steeds meer ouderen kampen ook nu met overmatig gebruik. Bijna 200.000 mensen van 55 jaar en ouder drinken dagelijks (te) veel alcohol. Dit heeft z'n weerslag op de jeugd. "Goed" voorbeeld doet goed volgen. We zijn identificatiefiguur. Laten ouders en opvoeders hierin het voorbeeld zijn. Matigheid is geboden. Kinderen letten niet alleen op onze vrijetijds-

zondags- en geldbesteding, maar ook op ons gebruik van genotmiddelen. En voor de school geldt dat ze met weinig moeite het predikaat "alcoholvrije school" verkrijgt. Zeker de moeite waard in deze tijd van overdaad. Want alcoholoverdaad schaadt.

Barneveld,

A.Karens

"Zij zochten een stad"
door Lydia Buksbazu; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978-90-336-0771-4, 286 blz., € 16,90.

Het boek "Zij zochten een stad" beschrijft de geschiedenis van een Joodse familie. Het verhaal begint aan het einde van de 19^e eeuw en eindigt in de Tweede Wereldoorlog.

Hoofdfiguur is Yente Glaser. Haar dochter Lydia heeft haar levensgeschiedenis in dit boek weergegeven.

Yentes geboortegrond lag in Rusland. Na de ontmoeting met Benjamin Sitenhof verandert haar leven totaal. Ze trouwt niet alleen, maar komt als Joodse vrouw ook tot de belijdenis dat Jezus de Messias is. Het gezin vestigt zich in Duitsland. Er zijn veel tegenslagen. Rond de Eerste Wereldoorlog neemt het antisemitisme in Duitsland sterk toe. Dit laat diepe sporen na in het gezinsleven. Yente en Benjamin komen in Engeland terecht. Hun vijf kinderen zouden spoedig volgen. Dat gebeurt echter niet. Het is eigenlijk onmogelijk dat de kinderen ook naar Engeland komen. Toch wordt op wonderlijke wijze de weg geopend. Het gezin wordt herenigd.

Tussen de twee wereldoorlogen voelt Benjamin zich geroepen om het Woord te verkondigen onder zijn Joodse volksgenoten in Dantzig. Kort voor de Tweede Wereldoorlog keren ze terug naar Londen. Zo blijven ze gespaard voor de grote ramp die over het Joodse volk komt in de Tweede Wereldoorlog. Het laatste hoofdstuk beschrijft het sterven van Yente.

In dit boek wordt een geschiedenis verhaald die echt is gebeurd. In deze levensgeschiedenis komt de wonderlijke leiding van de Heere naar voren. Ook hier bedient de Heere Zich van eenvoudige middelen. Ontmoetingen met eenvoudige christenen en het ontvangen van lectuur zijn de middelen die de Heere gebruikt om Joodse mensen te onderwijzen.

Er zijn veel indrukwekkende momenten in dit goed leesbare boek. We lezen bekende namen van mensen die onder het Joodse volk hebben gearbeid. Adolf Saphir, Josef Rabbinowitz en anderen. Contacten met een joods-christelijke zendingsorganisatie in Londen leiden tot nieuwe ontmoetingen en werkerreinen.

Het is een boeiend boek waaruit blijkt dat de Heere kort voor de Tweede Wereldoorlog het Joodse volk nog niet was vergeten. Sommige gebeurtenissen en uitdrukkingen in het boek komen op ons vreemd over. Zo wordt er een visioen beschreven waarin een engel wordt gezien. Een ande-

BOEKENNIUWS

"De leerredenen" (1^e t/m 6^e zestal; 638 blz., en 7^e t/m 12^e zestal; 662 blz.) door J.C. Philpot; uitg. boekhandel De Roo, Zwijndrecht; per set € 70,-; ISBN 978-90-87180-06-05 en per deel € 39,50; ISBN 978-90-87180-04-1 en 978-90-87180-05-8.

Joseph Charles Philpot (1802-1869) studeerde aan de universiteit van Oxford, najagend aardse roem en grootheid. Hij moest wat betekenen in het leven, boven anderen uitsteken. Toen hij de hoogst mogelijke graad behaalde, was hij om zijn grote geleerdheid inderdaad in aanzien bij zijn medestudenten en professoren. De afgestudeerde wetenschapper stond – zo scheen het – aan het begin van een glanzende carrière als hoogleraar aan de universiteit. Maar de Heere had wat beters voor hem weggelegd.

Tijdens een verblijf in Ierland kwam genade tussenbeide. Jaren later zou hij daarvan schrijven: 'In het vroege voorjaar van 1827 vielen de eerste stralen van licht en leven in mijn tevoren zo nachtdonkere ziel. Ierlands valleien en bergen zijn getuigen geweest van de eerste tranen en gebeden, welke uit mijn hart opstegen tot de troon der genade'. De Heere bracht hem af van alle eigengerechtigheid, waardoor hij betoverd en opgesierd was (zoals hij zelf zei), en leidde hem tot die kennis welke 'het schepsel tot niets verklaart, en Christus alles in allen'.

Na zware strijd keerde hij de Engelse Staatskerk –een kerk vol dode vormen-dienst– de rug toe. Hij wist van Godswegen een plaats ontvangen te hebben bij de bijzondere baptisten; gemeenten die onder meer gediend werden door de bekende John Warburton. De hoorders waren doorgaans niet vele edelen en rij-

ken, maar het overgrote deel behoorde tot de heiligen van de hoge plaatsen (Daniel 7:18). Philpot heeft voor hen Gods Woord mogen verkondigen in betoning des geestes en der kracht (1 Korinthe 2:4).

Als dit al blijkt uit de woordelijk-opgeschreven preken in de twee bundels "Leerredenen", hoeveel te meer moeten zijn hoorders de zalvende bediening van Gods Geest opgemerkt hebben toen hij die predikaties uitsprak. Overigens, de eerste preek van het 1^e zestal is niet stenografisch vastgelegd, maar door Philpot geschreven: "De winter voor de herfst, of der zielen aanwas in de genade" (over Jesaja 18:5 en 6). Duidelijk wordt hierin verklaard hoe God plaatsmaakt voor Zijn eigen werk en door afsnijdende wegen Christus in harten van doemwaardige zondaren openbaart. De opmerkelijke overeenstemming van deze waarheid met wat onder ons vanouds is verkondigd, maakt duidelijk waarom de preken van Philpot ook bij Gods volk in Nederland geliefd werden.

Het is bijna 140 jaar geleden dat Philpot stierf; zijn laatste woorden waren: 'Loof den HEERE, o mijn ziel'. Nog steeds heeft de verhoogde Zaligmaker een klein kuddeke temidden van ons volk. Hoewel er veel is wat benauwt en bedroeft, mag toch worden opgemerkt dat Hij Zijn vuur- en haardstede onder ons nog niet geheel heeft weggenomen. Het getal van de liefhebbers van Zijn heil worde onder ons vermeerderd. Geleid door één Geest, verenigd in de waarheid die naar de godzaligheid is. Daartoe stelle de Heere onder jong en oud ook het lezen van Philpots preken bij de voortduur tot rijke zegen.

Barneveld, ds. C. Hogchem

re keer lezen we van 'een snelle groei in kennis en geloof'. Buiten deze zaken is het een boek wat toch wel indrukken nalaat. Ook deze uitgave moge de liefde tot het Joodse volk aanwakkeren.

Lisse, ds. C. Neele

**"Lotgenoten"; door J.M. van Wijk;
uitg. Gebr. Koster, Barneveld;
ISBN 978-90-5551-505-9; 93 blz.;
prijs: 12.50 euro.**

Onder de titel "Lotgenoten" is bij de uitgeverij gebroeders Koster dit boekje uitgegeven. Het is een verhaal van twee bejaarde mensen, R. Mauritz en A. de Bruijn, die hierin terugblikken op een bijzondere tijd in hun jonge leven in nazi-Duitsland.

Dwargarbeit was een middel van de Duitse bezetter om aan de grote vraag van arbeidskrachten in de geweldige oorlogsindustrie te kunnen voorzien. Aan die vraag hebben velen zich onttrokken. Anderen hebben gemeend, om redenen die in dit boekje worden verantwoord, zich hieraan niet te kunnen en mogen onttrekken. Het is een zeer persoonlijke verhaal van hun wederwaardigheden die zij in de dagen van geweld en verwoesting moeten ondervinden, waarin de bewarende en sparende Hand Gods over hun leven was uitgestrekt. Het is goed dat onze jonge mensen kennis nemen van de levenservaringen in deze bange tijd van de oudere generatie. Wat een onverdiende zegeningen mogen wij tot op de dag van vandaag nog ontvangen!

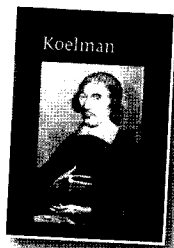
Zeer aangrijpend is de terugblik op de dagen van de instorting van het Nazi-regime en de bevrijding van de geallieerden. "De tragedie op en rond de Oostzee" is een stukje geschiedenis die verhaalt wat een verwoesting de mens door de zonde aanricht en niemand ontziet.

Het is jammer dat in dit boekje het persoonlijk getuigenis gemist wordt, van het wonder dat door de wederbarende bediening van de Heilige Geest een zondaar persoonlijk met de oordelen Gods aan Gods kant brengt. Dat doet onze Rechter om genade bidden. Maar het wonder van de Bevrijder beleven, die om onze overtredingen is verwond en om onze ongerechtigheden verbrijzeld wilde worden. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden.

Leusden, ds. J.W. Verweij

**"Jacobus Koelman";
door drs. C.J. Meeuse; uitg. De Groot
Goudriaan, Kampen; ISBN
978 90 8865 067 3; 196 blz.; € 14,90.**

'Ik meine de zaak vol-
daan, en 't licht op de
kandelaar gezet te heb-
ben. En daar by berust
ik.' Met deze woorden
besloot Jacobus Koel-
man (1631-1695) één
van zijn werken. Het is
een simpele, maar tref-
fende omschrijving van het levenswerk
van deze zeventiende-eeuwse predikant.
Een leven dat werd getekend door strijd
en arbeid. Eigenlijk met maar één doel: Een
'nadere reformatie' van de kerk en de
samenleving. Dat wordt duidelijk uit een
nieuwe biografie van de hand van drs. C.J.
Meeuse, predikant van de Gereformeerde
Gemeente te Goes. Jacobus Koelman stu-
deerde filosofie in Utrecht en werkte ver-
volgens enkele jaren als ambassadepredi-
kant in Kopenhagen en Brussel. In 1662
nam hij een beroep aan naar de gemeente
van Sluis in Zeeuws-Vlaanderen. Daar pro-
beerde hij zijn idealen voor een nadere
reformatie gestalte te geven. Zijn pogin-
gen het publieke leven te reformeren
leverden hem niet alleen vrienden maar
minstens zoveel vijanden op. Vooral zijn
weigering om te preken op tweede feest-
dagen en om formuleren te gebruiken tij-
dens de eredienst stuitte op veel weer-
stand. Bij collega-predikanten, maar zeker
ook bij de lokale overheid. Het leidde er
uiteindelijk toe dat hij in 1675 uit Sluis
werd verbannen. Ondanks zijn verbanning
bleef Koelman onverzettelijk. Hij publi-
ceerde talloze boeken en strijdschriften
waarin hij, soms op felle toon, opriep tot
een reformatie. Zijn opvattingen strookten
zeker niet altijd met zijn medestrijders
voor een nadere reformatie. Hij botste bij-
voorbeeld met Franciscus Ridderus over
de viering van christelijke feestdagen.
Anderzijds namen Wilhelmus à Brakel en
Jocodus van Lodensteyn het herhaaldelijk
voor hem op. Deze biografie van Jacobus
Koelman is uitgegeven in de serie "Inlei-
dingen met kernteksten". De titels in deze
reeks zijn bedoeld om een breed publiek
kennis te laten maken met het leven en
werk van een bepaald persoon. De auteur
is daar in dit geval zeer zeker in geslaagd.
Naast biografische gegevens bevat het
boek een groot aantal citaten uit Koel-
mans geschriften. Zo krijgt men een goede
indruk van het enorme oeuvre van deze
predikant. Wel zullen sommige citaten in
de oorspronkelijke taal en spelling niet
voor iedereen even gemakkelijk te lezen
zijn. Wie na deze eerste kennismaking
meer wil lezen van of over Koelman, vindt

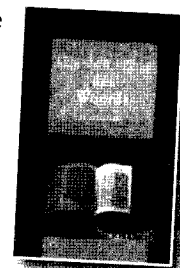

in de uitvoerige literatuurlijst een uitste-
kend hulpmiddel. Verschillende werken
van deze Nadere Reformatoren worden tot
op de dag van vandaag uitgegeven en
herdrukt. Inderdaad, het licht dat hij naar
eigen zeggen op de kandelaar zette,
brandt nog steeds.

Oud-Beijerland, A. Nobel

**"Uit den schat des Woords"
(60^e jaargang), door verschillende pre-
dikanten; uitg. De Banier, Apeldoorn;
gebonden; 211 pag.; € 22,50.**

In de vacante gemeenten
is altijd weer behoefte
aan geschikte preken
voor de leesdiensten. Het
is voor de broeders
ouderlingen, die in lees-
diensten voorgaan, wel
eens heel moeilijk een
preek te vinden. Uitein-
delijk gaat het niet om
de stichting van de broeder, die leest, maar
wel om het welzijn van de gemeente. Een
gemeente, die uit ouderen bestaat, maar
ook uit jongeren. Bij de keuze van de lees-
preek zal naast het gebed om de leiding
van Gods Geest in de keuze van de preek,
ook de gemeente in al haar geledingen
ons steeds weer voor ogen moeten staan.
Het is verheugend, dat er steeds weer pre-
ken verschijnen, die in leesdiensten heel
goed gebruikt kunnen worden. Vanouds is
er onder ons de bekende preken-serie "Uit
den schat des Woords". Inmiddels is dit jaar
de zestigste jaargang verschenen. Er zijn,
zoals gebruikelijk, weer twaalf preken
opgenomen van twaalf verschillende pre-
dikanten uit de kring van de gemeenten.
Het is opvallend, dat de preken allemaal
ongeveer even lang zijn. Dat was in vroe-
gere jaargangen wel eens anders. Er zijn
zeven preken uit het Oude Testament en
vijf preken uit het Nieuwe Testament
opgenomen. Onder de opgenomen pre-
ken is een Paaspreek en een Hemelvaart-
preek. De overige tien preken behande-
len vrije stoffen. De preken uit deze bundel
kunnen van harte worden aanbevolen. Het
zijn schriftuurlijk-bevindelijke preken,
zoals die ons lief zijn in de kring der
gemeenten. Ik zal de namen van de ver-
schillende predikanten, die een bijdrage
leverden, niet noemen, maar het zijn
bekende namen van predikanten, die
onder ons mogen dienen. Ongetwijfeld zal
deze nieuwe jaargang van de bekende
preken-serie zijn nut weer bewijzen in de
leesdiensten, maar ook voor persoonlijk
gebruik kunnen ze tot zegen zijn.

Zeist, ds. J.J. van Eckveld

KERKNIEUWS

■ AMBTSJUBILEUM DS. P. BLOK

Op 20 augustus hoopt onze oud-herder en leraar, ds. P. Blok, te gedenken dat hij 50 jaar geleden door zijn geliefde broer, wijlen ds. M. Blok, werd bevestigd tot die naar des Woord in onze gemeente.

Ter gelegenheid van dit ambtsjubileum hoopt ds. P. Blok op **donderdag 20 augustus** in een herdenkingsdienst voor te gaan, die gehouden zal worden in ons

kerkgebouw, Mozartsingel 2. Aanvang: 19.30 uur.

Kerkenraad Geref. Gemeente van Dirksland.

■ KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 184, **gemeente 's-GRAVENHAGE**.

Scriba is nu: A.J. Rottier, Willem III straat 98, 2291 TN Wateringen, tel. 0174-27.04 52, e-mail: a.rottier@kliksafe.nl

BERICHTEN

■ MUZIEK- EN PSALMZANG- AVOND IN ZOETERMEER

Op **woensdag 19 augustus** organiseert De Vluchtheuvel een muziek- en psalmzangavond in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer, Zwaardslootseweg 44 (hoek Europaweg). Medewerking wordt verleend door organist André Knevel en panfluitiste Liselotte Rokyta. Naast muziek is er veel samenzang. Aanvang: 20.00 uur. Collecte t.b.v. Stichting De Vluchtheuvel.

■ ZENDINGSFAMILIEDAG

Op **woensdag 19 augustus** is er een zendingsfamiliedag met fiets- en autotocht door Zuid-Beveland. Startplaatsen: fruitteeltbedrijf Van Damme te Nisse, Zuidweg

23 en Petrakerk van de Geref. Gemeente te Kapelle, Goessestraatweg 18. Afstanden: fietstocht 12, 25 of 50 km; autotocht: 40 of 80 km. Deelnamekosten: fietstocht volwassenen €4,- p.p.; kinderen €2,-; max. €12,50 per gezin; autotocht €12,50 per auto. Op de locaties zijn verkoopstands, presentaties door ZGG-medewerkers en kinderactiviteiten. Consumpties kunnen op de posten worden gekocht. Inschrijven tussen: 10.00 en 14.00 uur. Meer informatie: 0113-581114 of www.zgg.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 16 AUGUSTUS 2009

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Alblaserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. De Wit; Andijk 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. De Wit; Apeldoorn 17.00 uur ds. Schreuder; Arnhem 15.00 uur ds. F. Mulder; Barendrecht

10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Boogaard; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Golverdingen; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West

10.00 uur ds. Moerkerken en 18.30 uur kand. Van Rijswijk; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 uur leesdienst en 15.00 uur ds. Karens; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. L. Blok; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. Hakvoort; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.15 uur ds. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds. Sonneveld; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. Van Aalst; Ermelo 18.30 uur ds. Kleppe; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Verweij; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 15.00 uur kand. Van Rijswijk; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 15.30 uur ds. P. Blok; Haamstede 9.00 en 11.00 uur ds. Vreugdenhil en 18.30 uur stud. Visser; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 uur ds. Kleppe; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.00 uur ds. Meeuse; Kapelle-Biezelinge 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 uur kand. Van Rijswijk en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 uur ds. Van Gelder en 19.00 uur ds. Visscher; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur kand. Boeder; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Joosse en 14.30 uur ds. Moens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Heijkamp; Moerkapelle 19.00 uur ds. W. Harinck (doventolk); Naaldwijk 19.00 uur ds. P. Mulder; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. Paul; Nieuwe Tonge 14.30 uur ds. Schipper; Nieuwer ter Aa 19.15 uur ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur stud. Maljaars; Nisse 14.00 uur ds. Van Krimpen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 10.00 en 15.00 uur stud. IJsselstein; Oosterend-Texel (In de Maartenskerk) 11.30 en 16.30 uur ds. Neele; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. J. Karels; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater;

Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Poortvliet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Bakker; Rhenen 15.30 uur stud. Maljaars; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. Labee; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur kand. Bredeweg; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder, 14.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Sonneveld; Rilland-Bath 9.30 en 14.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. Pater; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. De Waard; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur leesdienst; Spijkenisse 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang-Capelle 15.00 uur kand. Boeder; Terneuzen 18.00 uur stud. IJsselstein; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Golverdingen; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 16.30 uur ds. Van Gelder; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. De Leeuw; Wierden 14.00 uur (In Herv. Kerk, Hoge Hexel) ds. Schreuder en 18.30 uur (In Herv. Kerk, Tabor) stud. Baaijens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. Driessen; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. De Heer; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 10.00 en

18.30 uur ds. C. Harinck; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSdag 18 AUGUSTUS 2009

Berkenwoude 19.30 uur ds. Karens; Borsele 19.30 uur ds. Pater; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. Schipper; Spijkenisse 19.45 uur ds. Van Krimpen.

■ WOENSDAG 19 AUGUSTUS 2009

Aalburg 19.30 uur ds. Vermeij; Andijk 19.30 uur ds. Driessen; Boskoop 19.30 uur ds. F. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. W.J. Karels; Delft 19.30 uur ds. Vischer; Drachten 19.30 uur ds. De Heer; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Verweij; Enter 19.30 uur ds. Van Aalst (In de Ger. Kerk, Rijssenseweg 12); Hilversum 19.45 uur ds. De Leeuw; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Mondria; Leerdam 19.30 uur ds. Verschuure; Meeuwen 19.30 uur ds. Moens; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Van Boven; Nijkerk 19.30 uur ds. Melis; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Gunst; Oosterland 19.30 uur ds. L. Blok; Oostvoorne 19.30 uur ds. Hoogerland; Oudemirdum 19.30 uur kand. Bredeweg; Poederoyen 19.30 uur ds. Van Belzen; Poortugaal 19.30 uur ds. Schreuder; Puffershoek 19.30 uur ds. Hofman; Rotterdam-IJsselmonde

19.30 uur ds. Bakker; Scherpenisse 19.30 uur ds. Beens (Voor de zending); Sprang-Capelle 19.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 19.30 uur ds. Mouw.

■ DONDERDAG 20 AUGUSTUS 2009

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. Veenendaal; Beekbergen 19.30 uur ds. Tuinier; Bodegraven 19.30 uur ds. Hofman; Dirksland 19.30 uur ds. P. Blok; Genemuiden 19.30 uur ds. De Heer; Marknesse 19.30 uur ds. Van der Net; Ouddorp 19.30 uur ds. Melis; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Vischer.

■ VRIJDAG 21 AUGUSTUS 2009

Veenendaal 13.15 uur ds. Van Belzen (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Barelle 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 17.00 uur ev. L. Versteeg.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwe Tonge geeft met droefheid kennis van het overlijden van haar oud-ambtsbroeder

Arij Drooger

in de leeftijd van 74 jaar.

Van 1983 tot 2007 heeft hij onze gemeente in alle getrouwheid als diaken mogen dienen.

Gedurende de periode 1996-2007 was hij tevens onze scriba.

De Heere sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in deze moeilijke weg en Hij heilige deze ernstige roepstem aan ons aller hart.

Namens kerkenraad en gemeente: E.S.P. van Kranenburg, preses
A. van Heinsberg, scriba

Nieuwe Tonge, 5 augustus 2009

LI Ostagaire (20) **zoekt woonruimte** in **Scherpenzeel** of nabije omgeving van half december 2009 t/m juli 2010. M: 0627518558

Te huur voor 1 jaar: Klein dijkhuise, 4 km. vanaf **Gouda**. 1 of 2 pers., huur incl. € 320,- p. mnd. Inl. 0182-373759.

NajaarkORTING Zeeland! 6 pers. bing. 800m van strand.
www.karensrecreatie.nl
T. 033 277 1884

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Wij verzorgen alleen begravenissen.

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbedijkje, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

begravenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur: kamers voor pabostudenten in het centrum van boskoop. 2 kamers geschikt voor 4 studenten
Huur vanaf €160,00 p.p. m. all inn
Info: mjbeheer@hotmail.com

De Vluchtheuvel

De Vluchtheuvel, biedt hulp bij psychische noden, opvoedingsvragen, verliesverwerking, huwelijks- en gezinsproblemen. Spreekuur iedere werkdag van 10.00 uur tot 12.00 uur:
0348-489999 of
www.stichtingdevluchtheuvel.nl.

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0118-606707 en www.huizesolagrata.nl.

Te huur woning op de **VELUWE** 10 pers. voor vakantie of langere termijn. Vanaf 14 aug.
Tel. 06-46582771.

AMELAND-TERSCHELLING-BAKKEVEEN (frr) Luxe Chalets-Stacaravans. Vrij na 14/8 Huur niet duur! Kijk op www.vdsluisvakanties.nl of bel 0512-516096.

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzoorgers:

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T 0341-253813
Kampen e.o. T 06-53363828
Rijssen e.o. T 0548-540053
overige plaatsen en b.g.g. T 0577-401689

Begravenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. 0577-401689

Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntze van 27 a • Postbus 194
3770 AD Barneveld • Fax 0342 - 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Vaor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Begravenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Lastminute **Zuna** bij Rijssen laatste vak **bungalow's** vanaf 28 aug nu met 30 % korting
tel 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

Begravenisonderneming Treur

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begravenisondernemingtreur.nl
info@begravenisondernemingtreur.nl

Te huur, Zelhem/Doetinchem, Appartement (48 m2) geschikt voor jongeren met begeleid zelfstandig wonen. Ook logeren mogelijk.
"Stichting de Heemhoeve" op chr. reformatorische grondslag.
tel. 0314-378268,
dhr. J.H. Hanskamp.
tel. 0314-391428, dhr. D. Ebbers
info www.deheemhoeve.nl

Al aangemeld voor de CGO?

Op 3 september a.s. start de A- en B-cursus in Gouda en op 5 september in Goes, Dordrecht, Amersfoort en Rijssen.
We zien uit naar uw/jouw aanmelding!

Informatie over cursusdata:
www.cgo.nu

Opgave bij:
A.W. Burghout, tel. 0167-573118
email: voorlichting@cgo.nu

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS